

**DÉVAVÁNYA VÁROS
KÖZMŰVELŐDÉSI KONCEPCIÓJA**

2007-2017

Tartalomjegyzék

1. Bevezető

1.1 A koncepció elkészítésének indokai

1.2 A koncepció célja

1.3 A koncepció feladatai

2. A koncepció tartalma

2.1. A település jelenlegi helyzete

2.1.1 A közművelődés intézményei

2.1.1.1 Az Általános Művelődési központ

2.1.1.2 A Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjtemény

2.1.2 Civil szervezetek

2.2 A háttér joganyag bemutatása

2.3 Alapelvek

2.4 Alapvető célok

2.5 Feladatok

2.5.1 A Városi Önkormányzat feladatai

2.5.2 Az intézmények és a Városi Önkormányzat közös feladatai

2.5.3 Az intézmények feladatai

2.5.4 Finanszírozási elvek

3. Összegezés

1. Bevezető

A kultúra a mindig alakuló ember viszonya a saját maga által teremtett és megformált világhoz. Ez magában foglalja a tárgyi világot, az emberi viszonyok rendjét, a társadalmat, a politikát, a gazdaságot, a nyelvet, a vallást, a filozófiát, az erkölcsöt, a jogot, a tudományt és a művészetet, minden emberi értéket, s a mindezeket előállító és közvetítő tevékenységeket.

Az UNESCO és az ENSZ kulturális szervezeteinek meghatározása szerint:

„A kultúrát a legtágabb értelemben ma úgy foghatjuk fel, mint egy társadalom, vagy egy társadalmi csoport szellemi és anyagi, értelmi és érzelmi megkülönböztető jegyeinek összességét. A művészeteken és a bölcsészeten kívül magában foglalja az életmódot, az emberek alapvető jogait, az értékrendszereket, a hagyományokat és a hitet. A kultúra teszi képessé az embert arra, hogy végiggondolja önmagát. Neki köszönhetjük, hogy sajátosan különböztetjük meg az értékeket és vagyunk képesek választani. Segítségével fejezi ki magát az ember és tudatosul önmaga számára, látja befejezetlenségét, kérdőjelezi meg saját alkotásait, keres fáradhatatlanul új értelmet a dolgoknak és hoz létre önmagát felül múló műveket.”

"A közművelődési tevékenység helyi szimbolikus, szociális, információs töképezés, a helyi társadalom közművelődési intézményeiben, a helyi társadalom közösségi tereiben, civil szervezeteiben, szabad időben művelődési folyamatok, alkalmak, közösségi kapcsolatok, az alkotás, a megértés együttes élményeihez tevékenységi formák kínálata, az egyetemes, nemzeti, kisebbségi és a helyi kultúra értékeinek közismertté tétele, a település különböző korú, nemű, érték- és érdekkendű csoportjai művelődési, közéleti szükségleteihez, életképességének fejlesztéséhez alkalmazkodó tudás- és képességfejlesztő formák, folyamatok teremtése, működtetése, a helyi hagyományokat gazdagító formák, szórakozási lehetőségek biztosítása.

A közművelődési tevékenység átfogja az iskolarendszeren kívüli művelődési, képzési szórakozási, tájékoztatási, közösségi lehetőségeket, azokat szerves kapcsolatba építi a helyi társadalom életével, a kisebbségi, a nemzeti, és az egyetemes kultúrával, így rendszer- és folyamatjellegű együttműködést jelent a mikro – és a makrotársadalom, valamint az egyetemes kultúra különböző szféráival." (Dr. Gerencsér Katalin)

A közművelődési koncepció a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL számú törvény, Dévaványa Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közművelődésről szóló önkormányzati rendelete, a Dévaványa város közművelődési feladatellátásának vizsgálatát

végző 2002. évi szakfelügyelői jelentés, valamint a 2005. évi könyvtári szakfelügyeleti vizsgálat javaslatainak a figyelembe vételével készült annak érdekében, hogy a település Önkormányzatának közművelődést irányító és szervező tevékenységét a távlatosság jellemezze.

1.1 A koncepció elkészítésének indokai

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról, és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 76. §-nak (1) bekezdése a települési önkormányzat kötelező feladatává tette a helyi közművelődési tevékenység szervezését, koordinálását, irányítását.

A koncepció elkészítését az alábbiak indokolják:

1. A közelmúltban két részletes szakfelügyeleti vizsgálat is történt Dévaványa városban, melyek a közművelődésre illetve a könyvtári tevékenységre vonatkoztak.

2002-ben a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Közművelődési Főosztálya a szakfelügyeletről szóló 5/1999. (III. 26.) NKÖM rendelet alapján Dévaványa Város Önkormányzatának közművelődési feladatellátásának általános, részletes vizsgálatát rendelte el.

A vizsgálat során megtörtént a közművelődési intézmény újjászervezésére kapott pályázati támogatás ellenőrzése is.

A vizsgálat szakmai segítséget nyújtott az önkormányzat közművelődési feladatainak hatékonyabb ellátásához, és javaslatokat adott a hiányosságok megszüntetésére.

A vizsgálati jelentés megállapította, hogy Dévaványa város Önkormányzata, ha változó színvonalon is, de eleget tesz az önkormányzati és a szakmai törvényben, az önkormányzatok hatásköréről és feladatairól szóló, számára kötelező feladatként előírt közművelődési kötelezettségének. Intézmény működtetésével biztosítja a közművelődési tevékenység színtereit, támogatásokkal segíti a civil szervezetek működését. A város vezetésében megvan az igény és a szándék is arra, hogy összefogással, hatékonyabb együttműködéssel tegyék szervezettebbé, gazdagabbá a város kulturális életét.

Rávilágított néhány olyan dologra is, amelyek figyelembe vétele elkerülhetetlen volt az önkormányzati rendelet módosításánál, illetve a kulturális koncepció megalkotásánál.

2005. tavaszán a 14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet alapján a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Könyvtári Kulturális Főosztálya megbízásából minőség alapú szakfelügyeleti vizsgálatra került sor a Ladányi Mihály Könyvtárban.

A vizsgálatot végző vezető szakfelügyelő értékelése megállapította, hogy az intézményben az egyes állományrészek jól elkülönültek, a zsúfoltság ellenére is átláthatók, de a hátrányos helyzetűek számára gondot okoz a megközelítés. A dokumentumok elhelyezése praktikus, a használatot segíti. Csaknem minden dokumentum szabad polcon kerül elhelyezésre, ahol rend van. Az egyes állományrészek a feliratok segítségével könnyen megtalálhatók, de a dokumentumok jelölése már hagy kívánnivalót.

A könyvtár technikai ellátottságát jónak és korszerűnek minősítette, amely lépést tart a lakossági igényekkel és a könyvtári szolgáltatások ITC rendszerével.

Az olvasói használatra beállított számítógépek jól megközelíthetők és használhatók, de a hátrányos helyzetűek számára nem vagy nehezen hozzáférhetők. A szakfelügyelet a könyvtári tevékenységet összességében 79 %-osnak minősítette.

2. A vizsgálat mellett a közművelődési intézmények maguk is elkészítették beszámolóikat, amelyek az önkormányzat kérdéseire feltett válaszokat tartalmazzák. Ezek az anyagok a koncepció megalkotása során felhasználásra kerültek, mert egyrészt a városi közművelődés aktuális helyzetét elemzik, másrészt értékes támpontokat adnak a koncepció elkészítéséhez.

1.2 A koncepció célja

A közművelődési koncepció célja az Önkormányzat közművelődés-feladat ellátási kereteinek megfogalmazása, a hagyományok és az eddigi tevékenység tapasztalatai alapján. Ennek során figyelembe kell venni:

- a helyi társadalom művelődési igényeit,
- egységes alapelvek szerint meghatározni a város által támogatott tevékenységek körét, azok ellátásának módját és feltételeit,
- kijelölni a prioritásokat, a szakmai és finanszírozási alapelveket, továbbá a jogszabályi kereteket.

Alapvető fontosságú meghatározni, hogy melyek az Önkormányzat kötelezően és önként vállalt közművelődési feladatai.

Meg kell határozni a közművelődés szerepét a Dévaványa város fejlődésével kapcsolatos önkormányzati elképzelésekben, az önkormányzat érdekeltségét, szerepvállalását és felelősségét e folyamatban.

Az önkormányzatnak ugyanakkor támogatnia kell a kultúra finanszírozásának új, a civil kezdeményezéseknek az eddigieknél tágabb teret biztosító, valamint ösztönző formáit.

A közművelődési koncepciónak tükröznie kell a város kulturális hagyományait, a kultúra napjainkban lejátszódó átalakulását. A központi irányítás által meghatározott elképzelések mellett, célszerű támogatni civil szférából érkező kulturális igényeket, valamint az európai kultúrával összekötő, az integráció szempontjából meghatározó kulturális eseményeket, kezdeményezéseket.

1.3 A koncepció feladatai

A koncepció elsődleges feladata, hogy a cél elérése érdekében, nyújtson egy tényfeltáró elemzést a város közművelődésének aktuális helyzetéről, a rendelkezésre álló dokumentumok alapján.

A koncepciónak:

- a törvényesség biztosítása érdekében ismertetnie kell a közművelődési terület hatályos jogi hátterét,
- ki kell jelölnie azokat az alapelveket, távlati célokat, amelyek a város jövőbeni közművelődési politikájának vezérfonalát alkotják; az így kijelölt céloknak összhangban kell lenniük az általános fejlesztési célokkal;
- tartalmaznia kell az elkövetkező évek kulturális fejlesztésének tervét, konkrét feladatokat kell megfogalmaznia,
- a feladatok között meg kell említeni a sürgősen megoldásra váró problémákat, melyek elsősorban az intézményrendszer működéséhez, fenntartásához köthetők, és az állandóan szem előtt tartandó, főleg a kultúra ápolásával kapcsolatos teendőket,
- a feladatok egy részének megoldása kizárólag az Önkormányzat kötelezettsége, más részének rendezését az intézményeknek kell vállalniuk, a legtöbb cél, feladat azonban csak tudatosan együttműködve, közösen érhető el, oldható meg,

- jeleznie kell, hogy milyen elveket követ a kultúra-finanszírozással kapcsolatban, ennek konkrét tervezése a változások előrelátásának hiányában azonban nem lehetséges.

2. A koncepció tartalma

2.1 A település jelenlegi helyzete

Dévaványa város Békés megye északi részén helyezkedik el. Megközelíthető közúton a 4. sz. főútról a kisújszállási, a 47. sz. főútról a körösladányi, a 46. sz. főútról gyomaendrődi elágazással. A vasúti közlekedést a Gyomaendrőd - Körösnagyharsány vasútvonal biztosítja. Területe 21 673 hektár, népessége 8646 fő (2006.).

A település lakásállománya 3283 lakás. Minden ingatlantulajdon be van kapcsolva a közüzem ivóvízvezeték-hálózatba. A település csatornázottsága 85 %-os. A csatornázott területen a rákötöttségi arány a komfortos, összkomfortos lakások tekintetében 93,2 % (a 2006-ban elkészült 7. sz. öblözetben jelenleg a rákötöttségi arány 51 %).

A település alapellátását megoldó intézményhálózat kiépült.

Az Óvoda Bölcsőde és Pedagógiai Szakszolgálat 4 tagóvodában, 244 férőhelyen biztosítja az óvodás gyermekek ellátását, a tagintézményeként működő Bölcsőde az alapító okiratban meghatározottak szerint 10 férőhelyen látja el a kisgyermekek napközbeni ellátását. A helyi Pedagógiai Szakszolgálat 2003 szeptemberében kezdte meg működését. Az intézmény a szakszolgálati feladatokat a Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás azon településein is ellátja, mely településekkel a feladatellátásra az Önkormányzat megállapodást kötött.

Az alapfokú oktatást - 1-8. évfolyamon - az Önkormányzat által fenntartott Ványai Ambrus Általános Iskola és közoktatási megállapodás alapján a Debreceni Református Egyházkerület által fenntartott Szügyi Dániel Református Általános Iskola látja el.

Középfokú oktatás a Békés Megye Képviselő-testülete által fenntartott Gyermekek, Ifjúsági Otthona Szakiskolája és Kollégiumában és az Eötvös József Gimnázium és Szakiskolában folyik.

2000-ben megteremtődtek településünk gyermekei számára az alapfokú művészetoktatás lehetőségei is.

A közoktatás szolgáltatásait igénybe vevők többsége az aktív korú lakosság gyermekei közül kerül ki.

Szociális rászorultság miatt a gyermekek egyre nagyobb számban részesülnek rendszeres, valamint rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban.

A települési egészségügyi alapellátást 4 háziorvos, 2 gyermek szakorvos, 2 fogszakorvos, valamint a Védőnői Szolgálat biztosítja. A város gyógyszerellátását két vállalkozásban működő gyógyszerész oldja meg.

Művelődésre az Általános Művelődési Központ (intézményegységei: Ladányi Mihály Könyvtár, a József Attila Művelődési Ház, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény), valamint a Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjtemény programjai, sportolásra a helyi Sportegyesület szakosztályai biztosítanak lehetőséget.

A Strandfürdő úszómedencéi lehetőséget teremtenek az úszásoktatás szervezéséhez. A Strandfürdőben gyógyászati részleg is működik.

A városnak a Hargita megyei Székelykeresztúr településsel fennálló kapcsolata több, mint 10 éves múltra tekint vissza. E kapcsolattal csereüdültetés is lehetővé vált, emellett sor kerül egymás kulturális értékeinek megismerésére is.

Déaványa város a térség kiemelt turisztikai területe. Nagy lehetőségeket jelent a Körös-Maros Nemzeti Park részeként működő Túzokrezervátum, melynek oktatóközpontja a felnövekvő nemzedék környezettudatos gondolkodása kialakításával kapcsolatos feladatokhoz biztosít lehetőséget.

Demográfiai adatok és folyamat

Déaványa város állandó lakosainak száma 8646 fő (2006. december 31-i állapot)

Természetes fogyás mértéke 2002-2006

Év	2002	2003	2004	2005	2006
Születések száma	76	55	73	61	68
Halálozások száma	125	130	119	142	142
Természetes fogyás mértéke	-49	-75	-36	-81	-74

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a város természetes szaporulata negatív tendenciát mutat.

A lakosság nemek szerinti megoszlását a településen kiegyenlítettség jellemzi. A település népességváltozása a megyéhez képest kedvezőtlen az utóbbi éveket figyelembe véve. A természetes fogyás mértéke a 2002-2006 közötti időszakban -36 és -81 közötti érték.

A népesség iskolázottsága

A népesség iskolázottsága egyik fontos mutatója a humánerőforrásoknak, mert alapvetően befolyásolják a gazdasági aktivitást, a foglalkoztatási szerkezetet a társadalmi és a művelődési igényeket.

Déaványa népessége iskolázottságának százalékos megoszlása

10 év feletti		15 év feletti		18 év feletti		25 év feletti	
ált. iskola első évfolyamát sem végezte el		legalább általános iskola 8. évf.		legalább középiskolai érettségi		egyetem, főiskola stb oklevél	
férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
1,9 %	1,8 %	82,8 %	74,4 %	15,0 %	22,2 %	3,2 %	4,4 %

A táblázat adatai jól mutatják az alacsony iskolai végzettségi szinteket, a magasabb iskolát végzettek jelentős hiányát, azaz az emberi erőforrások állapotának elmaradottságát.

Foglalkoztatottság helyzete, jövedelmi viszonyok

A település elsősorban mezőgazdasági jellegű, így az alacsonyabb iskolai végzettségű munkavállalók a rendszerváltás előtt a mezőgazdaságban tudtak elhelyezkedni. A munkanélkülieknek túlnyomó többsége a mezőgazdaságban dolgozott.

A rendszerváltást követően a termelőszövetkezetek megszűnésével az állandó munkát, valamint az időnőmunkát jelentő gazdálkodó szervezetek munkaerő igénye csökkent.

Mivel a településen az alacsony képzettségűeket foglalkoztató munkaadó csak kis számban van jelen, így a munkaerőpiacról kikerülők elhelyezkedni nem tudnak.

A szakképzettséggel rendelkezők esetében jellemző, hogy képzettségük nem felel meg az átalakult munkaerő-piaci igényeknek.

Az önfoglalkoztatók mellett a nagy foglalkoztatók jelenléte nem jellemző a településen, így komoly foglalkoztatási problémákkal kell szembenézni. Az országos átlaghoz viszonyítva magasabb településünkön (a térséghez hasonlóan) a munkanélküliség. A település munkanélküliségi rátája 12-14 % közötti.

A munkanélkülivé vált emberek többségének helyzete tartóssá vált, hiszen életkori sajátosságaikból (40 év feletti életkor), szociális helyzetükből fakadóan csak nehezen – többoldalú, következetes segítség mellett válnak képessé a váltásra, a tanulásra.

2.1.1 A közművelődés intézményei

Településünkön a közművelődés feladatait két intézmény látja el, az Általános Művelődési Központ és a Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjtemény.

2.1.1.1 Az Általános Művelődési Központ

Az Általános Művelődési Központ 2006-ban jött létre a Ladányi Mihály Könyvtár és a József Attila Művelődési Ház és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény integrációjaként.

A Ladányi Mihály Könyvtár intézményegység

Településünk 1950-ben alapította könyvtárát, mely napjainkban hármast funkciókat tölt be:

- könyvtár,
- információs központ,
- közösségi tér.

Feladata, hogy:

- őrizze és ápolja a klasszikus könyv és könyvtárkultúrához kapcsolódó értékeket,
- biztosítsa más könyvtárak adatbázisának elérését,
- olvasóbarát szolgáltatást nyújtson, mind a klasszikus könyvtári, mind az új típusú szolgáltatások terén,
- a lakosok számára biztosítsa az információhoz való szabad hozzáférést a kultúra, irodalom és gazdaság minden területén,
- közhasznú információs tevékenységet végezzen (biztosítsa az Internet használatát stb.)

Szolgáltatásai kialakításával törekszik arra, hogy a polgárok szabadon és korlátozás nélkül hozzájussanak az információkhoz. A helyben megtalálható tájékoztatói segédleteken túl igénybe veszik más információs szolgáltatók adatbázisait, és az Internet nyújtotta lehetőségeket.

A könyvtárban 2004-ben e - Magyarország pont nyílt, így a lakosok számára megnyílt az egyéni információkhoz való jutás korlátlan és azonnali lehetősége.

A közösségi tér szerepét úgy igyekszik betölteni a Könyvtár, hogy részben saját programokat szervez, amelyek „könyves” ünnepekhez (pl. Költészet Napja), kulturális évfordulókhoz kapcsolódnak, másrészt fogadja azokat a programokat, amelyek a könyvtár által képviselt értékrendbe beilleszthetők.

A könyvtári állomány alakulása

Év	2002	2003	2004	2005	2006
Állomány a tárgyév jan. 1-jén	35759	34079	34856	35421	36278
Állománygyarapodás	1037	777	599	857	1027
Törlés	717	-	34	-	327
Állomány a tárgyév dec. 31-én	34079	34856	36278	36978	36978
Állománygyarapodásra fordított összeg a tárgyévben (eFt)	1.737	1.430	1.218	1.770	2.110

Az intézmény az állományfejlesztési keret legnagyobb hányadát könyvek beszerzésére fordítja, de jelentős a folyóirat beszerzésre fordított összeg is.

Folyóirat beszerzések

Év	Db	Értéke (eFt)
2002	56	378
2003	55	487
2004	55	501
2005	54	509
2006	56	527

A könyvtári állomány összértéke 2006. december 31-én 15.612 eFt.

A könyvtári állomány összetétele

Könyv	34.955
Bekötött folyóirat	1.021
Hang- és CD lemez, hangkazetta	634
Videokazetta	222
Elektronikus dokumentum (CD-ROM)	146
Összesen:	36.978

Könyvtárforgalmi adatok

Év	Beiratkozott olvasók száma		Könyvtárhasználatok száma		Kölcsönzött dokumentumok száma	Helyben használt dokumentumok száma
	Összesen	Ebből 14 év alatti	Összesen	Ebből kölcsönzés		
2002	1819	706	20848	12508	31270	19800
2003	1871	670	21601	10320	29980	20842
2004	2002	870	19715	9286	24870	18316
2005	2060	734	20733	9479	24917	18920
2006	2072	726	19926	9328	24931	18958

A könyvtári munka fontos része az állomány feltárása, mivel ez a meglévő dokumentumokról való tájékoztatás elengedhetetlen feltétele. Folyamatosan gondozzák a raktári katalógust.

1998. december 31-én a cédulakatalógus lezárásra került. 1999. január 1-jétől számítógépes katalógizálás folyik, melynek építése rendkívül munkaigényes folyamat. Az új dokumentumok feldolgozása és a régiók bevitele folyamatosan történik. Jelenleg a teljes állomány 90 %-a található meg a számítógépes adatbázisban.

A könyvtár rendezvényeit a költségvetéséhez mérten a lakosság igényeihez és érdeklődéséhez igazodva szervezi. Rendezvényeik túlnyomó többsége nyertes pályázatok megvalósításához kötődik. Az intézmény törekszik minden korosztály számára megfelelő programot biztosítani. Rendezvényeik egy részét más intézményekkel, civil szervezetekkel együtt bonyolítja le.

A könyvtár által szervezett rendezvények számokban

Év	Rendezvények felnőtteknek		Rendezvények gyerekeknek	
	Rendezvények száma	Résztevők száma	Rendezvények száma	Résztevők száma
2002	20	1.178	40	1.086
2003	15	862	31	997
2004	16	1.095	33	933
2005	21	888	37	949
2006	21	1.072	33	1.343

A gyermekek számára szervezett rendezvények hagyományosan: játszóházak, kézműves foglalkozások, kirándulások, többfordulós vetélkedők, videózás, rajzpályázat, vers- és prózamondó délutánok.

A nevelési-oktatási intézmények igényei szerint könyvtári órákat tartanak, író-olvasó találkozókat szerveznek, kiállításokat rendeznek, olvasópályázatokat hirdetnek, és játszóházakat szerveznek a gyermekek számára.

A könyvtár szolgáltatásai a lakosság igényeihez igazodva folyamatosan bővülnek.

Sikeresek és népszerűek a lakosság körében az internet és elektronikus szolgáltatások ismereteinek oktatása elnevezésű programjuk, melyet 2002 óta évről-évre megszerveznek. E tanfolyamokon résztvevők száma az évek során több mint 240 fő volt. A tanfolyamok további jelentős eredménye, hogy a résztvevők megismerik a könyvtárat, könyvtárhasználókká válnak, és egyéb „hagyományos” könyvtári szolgáltatást is igénybe vesznek.

A kölcsönzés, helyben olvasás, a felvilágosítás, tanácsadás mellett nagyon fontos szerepe van a közhasznú információszolgáltatásnak, de emellett olyan lakossági igényeket is kielégít, mint

a fénymásolás, szövegszerkesztés, internet használat segítése stb, amelyekre tömeges igény jelentkezik.

A József Attila Művelődési Ház intézményegység

Az Általános Művelődési Központ közművelődési programja szerint a közművelődés a polgárok társas, személyközi együttműködését feltételező, elsősorban művelődő csoportokban, közösségekben folyó öntevékeny, önművelő, megismerő, elsajátító alkotó tevékenység, melynek jellemző eleme a cselekvő részvétel.

Fentiekből adódóan a helyi közművelődés funkciói:

- az élet és a munkaképesség esélyeinek növelése
- a helyi kultúra gondozása,
- az ünnepek kultúrájának gondozása,
- a helyi közösségek munkáinak segítése,
- kreativitás, az alkotókedv ösztönzése,
- kulturális, közművelődési szolgáltatások biztosítása

Napjainkban egyre nagyobb szerepet kap a polgárok életében az élethosszig tartó tanulás, művelődés. Tanulás alatt értendő a formális vagy nem formális, szervezett oktatási, képzési, művelődési folyamatok összessége, melyek révén azok, akiket a társadalom felnőtteknek tekint továbbfejlesztik készségeiket, gazdagítják ismereteiket, tökéletesítik technikai és szakmai képzettségüket vagy új irányban képzik tovább magukat.

A tanulás folyamatában az ember tettei és gondolatai közötti kölcsönhatás révén az ember saját nevelésének tevékeny résztvevője.

A tanulás során a magatartás és a viselkedési formáik egyrészt az ember kibontakoztatásának, másrészt a gazdasági és kulturális fejlődésben való részvétel kettős perspektívájában fejlesztődik tovább.

Ennek érdekében történik az intézményben az öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok önálló indítása, illetve részükre a helybiztosítás:

- szakmát adó formák (a KISOSZ és egyéb szervezetek által indított tanfolyamok: ABC eladó, számítógép-kezelő, kertész, nehézgépkész, vagyonőr, virágkötő),
- praktikus ismeretet adó oktatási formák /szabás-varrás, társastánc, néptánc, masszázs, citera, angol illetve német nyelvtanfolyam.../,

- hobby: hímzés, szalmázás, jóga, színjátszó...stb.

Kulturális hagyományok, értékek közvetítése:

Kulturális hagyománynak tekintjük azokat az egyetemes, nemzeti, nemzetiségi, vallási, tudományos, művészeti értékeket, melyek befolyásolják az ember sokirányú képességeinek, értékrendjének alakulását. Ennek szellemében kerül sor az alábbi rendezvénytípusokra:

- szellemi: színművek tolmácsolása irodalmi előadásokon keresztül (a békéscsabai Jókai Színház bérletes előadásai, előadóestek stb.);
- zenei és táncos bemutatók (január és június);
- minősítők, fesztiválok szervezése, lebonyolítása („Szülőföldünk Békés megye”, József Attila szavalóverseny, térségi „Ki-mit-tud?”..);
- tárgyalkotások bemutatása (fafaragások, tűzzománc, festmény, hímzések, virág kompozíciók stb.);
- amatőr művészeti csoportok menedzselése, bemutatása (a városi vegyes kar, zenekarok részére fellépési lehetőség biztosítása).

Hagyományörzés, az egyetemes, nemzeti, nemzetiségi, kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése

A hagyományörzés az a közművelődési tevékenység, melynek során valamely közösség, a maga örökségének tartott alkotások, szokások, fennmaradását szolgálja, és azokat kívánja továbbadni a nemzedékeknek.

A helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése érdekében fontos a településen működő civil szervezetekkel meglévő kapcsolat mélyítése. Ennek szellemében az intézmény segítséget nyújt a rendezvényeik szervezésében, lebonyolításában, menedzselésében. Az intézmény is igényli a civil szervezeteket, mint információs bázist az igények és vélemények gyűjtésében, a rendezvényekre történő mozgósításban. (Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Vöröskereszt Helyi szervezete, sakkozók...)

Törekednek **a kulturált szabadidő eltöltési lehetőséget biztosítani** minden réteg számára társas együttlétet jelentő alkalmak szervezésével (bálok, műsorok, koncertek, játszóház...)

Az amatőr művészeti tevékenység támogatása, amely a nem foglalkozásszerű művészeti tevékenység, önképző, öntevékeny, iskolarendszeren kívüli, művelődő közösségekben, értékalkotásra és befogadásra törekvő alkotó tevékenység, melyet a résztvevők szakértő segítségével önmaguk és mások öröme folyamatosan művelnek.

Az intézményben működő amatőr művészeti csoportok: hímző kör, vegyes kar, citerazenekar, társastánc és színjátszó kör.

Az intézmény rendezvényein típusok szerint

Színpadi műsorok: színházi előadások gyermek és felnőtt korosztály számára,

Kiállítások: hulló, díszmadár, óvodai munkák, hímző, autó-makett, festmény, kaktusz, csigakagyló, ásvány-közet, virág.

Koncertek: újévi koncert, filharmóniai bérletes sorozat diákoknak, nyári szabadtéri koncertek, karácsonyi koncert.

Egyéb szórakoztató, foglalkoztató alkalmak, évente ismétlődő rendezvények:

Minden év március első szombatján intézményi jótékonysági bál, játszóházak évente három alkalommal, Kihívás Napja, nyári művészeti tábor gyermekeknek, azt követően gála műsor (60-70 gyermek részvételével) Gyermeknap, Idősek Napja, Mikulás műsor, Tisztelet Gála műsor.

Városnap és Augusztusi Vigaszágok (a település rendezvénytervében meghatározottak szerint egy illetve többnapos rendezvények). Az intézmény törekvése, hogy a településen, illetve a térségben működő amatőr csoportok fellépési lehetőséget kapjanak ezeken a nagy rendezvényeken a dévaványai közönség előtt.

Háromévente nagy eseménye településünknek a Dévaványaiak Világtalálkozója.

Szintén hagyomány az intézménynél, hogy minden évben szerveznek a Szegedi Szabadtéri Játékokra a színházlátogatást, de autóbuzsos kirándulásokat is szerveznek egy-egy nagyobb városban megrendezésre kerülő kiemelkedő kulturális eseményre a településen élők számára.

Ismeretterjesztő előadások

Régészeti és történelmi beszélgetések, egészségügyi előadássorozatok, orvos – beteg találkozók, szenvedélybetegségekről, közlekedésbiztonságról szóló ismeretterjesztő előadások.

Más intézmények, szervezetek rendezvényei az Általános Művelődési Központban

A település nevelési, oktatási (és más) intézményei, az ÁFÉSZ, a Borostyánkert Szociális Otthon ünnepekre, gyűlésekre, bálokra igénybe veszik az intézmény nagytermét. Az Általános Művelődési Központ a művészetoktatásban résztvevő tanulói fellépésével hozzá is járul ezen rendezvények sikerességéhez.

Az intézményben kerülnek megrendezésre az Önkormányzat által szervezett ún. „Jeles Napok” (Pedagógusnap, Semmelweis Nap, Szociális Munka Napja...) is.

A városi ünnepeket (március 15, október 6, október 23) közösen szervezik a település nevelési –oktatási intézményeivel..

Az intézmény egyéb szolgáltatásai

Büfé bérbeadás, ügyvédi tevékenységnek helybiztosítás, Szuperinfó hirdetés felvevő hely, fénymásolás, spirálozás, terem bérbeadása.

Pályázati lehetőségek keresése a tárgyi feltételrendszer javítása érdekében

Az intézmény minden évben több (többek között érdekeltségnövelő pályázatot is) nyújtott be, s a nyert összegből tárgyi eszközöket (szék, asztal, szekrény, függöny, szőnyeg, fogasok), hangtechnikai felszereléseket (hifi, számítógép, hangfal), valamint az udvaron elhelyezett játszótéri játékokat vásárolt.

Az intézmény közművelődési tevékenységeinek megválasztása az alábbiak szerint történik:

- igényfelmérés,
- tartalmi megfogalmazás,
- a megvalósítási forma kiválasztása
- szervezeti teendők
- propaganda
- megvalósulás
- értékelés

Az intézmény látogatottsága:

A tapasztalat, illetve a statisztikai mutatók azt mutatják, hogy igény van a kultúra „színterére” mind a gyermekkorban, mind a felnőttkorban egyaránt. A belépő nélküli rendezvények nagy népszerűségnek örvendenek a lakosság körében.

A bevétel nélküli rendezvényeken azonban a szűkös anyagi helyzet miatt csak egy bizonyos réteg tud részt venni.

Az intézmény nyitott bármilyen célú rendezvényre, tanfolyamra, bemutatókra stb. melyek hozzájárulnak a kultúra lakosság felé történő közvetítéséhez.

Az Általános Művelődési Központ Alapfokú Művészetoktatási Intézmény intézményegységében, melynek alapvető funkciója a város művészetoktatás iránt érdeklődő gyermekei igényeinek kielégítése.

Az alapfokú művészetoktatásban részt vevők a városi rendezvények programját produkciójukkal színesebbé teszik, de önálló rendezvények szervezése is történik a közreműködésükkel.

2.1.1.2 A Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjtemény

A Dr. Bereczki Imre által összegyűjtött helyi értékek, hagyományok gondozására és bemutatására, bővítésére hivatott intézményt 2000-ben nyilvánította a minisztérium muzeális intézménnyé.

Közérdekű muzeális gyűjteményként feladata:

- a muzeális értékű és jellegű tárgyi és dokumentációs anyag felkutatása, gyűjtése (megvásárlása, őrzése és védelme Dévaványa város közigazgatási területén);
- a muzeális anyag tudományos, közművelődési és gazdasági értékeknek megfelelő állagmegóvása, nyilvántartása, feldolgozása, közlése, restaurálása, a tudományos eredmények közzététele;
- részvétel a megye tudományos életében;
- együttműködés a hazai múzeumokkal, a megyei és helyi szervezetekkel és intézményekkel.

Az intézmény bemutatja a település helytörténetét, a környék értékeit, a kulturális hagyományokat rendezvények szervezésével ápolja. Segíti mindazon csoportok, intézmények, magánszemélyek munkáját, akik a város és környéke hagyományainak őrzéséért tevékenykednek.

A népművészek és képzőművészeti alkotók számára lehetőséget biztosít kiállításon történő bemutatkozásra.

A Gyűjtemény gondjaira bízott kulturális örökség mennyisége jelentős. Az ehhez szükséges őrzés szakszerű feltételei napjainkra megteremtődtek.

A közgyűjteményi állományvédelem fejlesztést nyert (raktározás, biztonsági berendezések). Az intézmény látogatóinak száma növekszik, ugyanakkor a helyi lakosság egyre népesebb része vesz részt múzeumi programokon, amelyek ma már kulturális szolgáltatásokkal is

kibővültek. Megoldott a szakemberek képzése, továbbképzése, biztosított a szakmai feladatok teljesítésének pénzügyi háttere.

Az intézmény azon túl, hogy gyűjti és feldolgozza a település régészeti, néprajzi értékeit, kiállításaiival, rendezvényeivel jelentős művelődési színtere a városnak.

Az intézmény birtokában lévő tárgyi gyűjteményi anyagra vonatkozó adatok
(2006. december 31-i állapot)

Gyűjteményszak	Egyedi leltározott tárgy	Egyedi leltározatlan tárgy
Régészet	12.631	712
Néprajz	2.308	80
Ipar-, technikatörténet	25	
Összesen:	14.964	792

Gyűjteménycsoportok	Leltározott	Leltározatlan
Eredeti, forrásértékű dokumentumok		
Történettudomány	2.316	8.200
Néprajz	1.975	10.000
Egyéb vegyes	-	200
Összesen:	4.291	18.400
Eredeti, forrásértékű (archív) fényképek		
Összes fénykép	-	4.000
Könyvtári gyűjtemény		
Könyv	238	457
Periodika		82
Összesen:	238	539

Műtárgnyilvántartás	Összes meglévő karton, ill. fényképes karton
Fényképpel is ellátott leírókartonok száma	2.308
Számítógépen rögzített műtárgyak száma	979
Közönség és külső látogatók számára digitálisan feldolgozott (CD, egyéb adatbázis útján elérhető) műtárgyak száma	3.520

Az intézmény által szervezett rendezvényekre vonatkozó adatok

Szakmai rendezvények		2004	2005	2006
Tudományos konferenciák		2	3	1
Előadások		7	10	11
Múzeumpedagógiai rendezvények száma				
Múzeumpedagógiai rendezvények száma				
Nevelést, oktatást segítő	Óvodai nevelést segítő	6	4	3
	Általános iskolásoknak szervezett	58	75	72
	Középiskolásoknak szervezett	12	15	11
	Felsőoktatási intézmények hallgatóinak szervezett	4	2	2
Szabadidős gyermek- és felnőtt foglalkozások				
Pályázatok, vetélkedők		2	4	5
Diáktáborok		1	1	2
Civil szféra eseményei		15	8	24
Múzeumbaráti kör rendezvényei		nincs adat	12	12
Egyéb rendezvények		6	2	4
Tárlatvezetés		32	31	41

Látogatók száma

	2004	2005	2006
Összesen	4.864	4.633	4.724
Összesenből diák	2.416	2.410	2.680

Az intézmény, kihasználva lehetőségeit, 2001-től kezdve minden esztendőben múzeumi gyermektábort rendez. A múzeumi gyermektábor minden esetben tematikus, de a kézműves foglalkozások, a közös ványai népdalok tanulása, a gyermekjáték és a népzene minden esetben szerepelnek.

Az elmúlt években az alábbi témákban történt a táborok szervezése:

- 2001 – Hagyományörző múzeumi tábor
- 2002 – Török tábor
- 2003 – Reszkess labanc c. múzeumi tábor
- 2004 – Szúnyogsír és ezerjófű – gyógyászat Dévaványán
- 2005 – Félpénzes – a pénztörténete
- 2006 – Hacukás – hadtörténet és ruhatörténet.

A Berezki Imre Helytörténeti Gyűjtemény háttérintézménye a Múzeumpártoló Kiemelkedően Közhasznú Közalapítványnak, a Múzeumbarátok Körének és a Kis Múzeumbarátok Körének.

A Múzeumpártoló Kiemelkedően Közhasznú Közalapítványt 2001-ben alapította a Képviselő-testület Dr. Berezki Imre hagyatékából.

Célja:

- a település múltjának, helytörténetének feltárása, megismertetése, népszerűsítése;
- Dévaványa szellemi, tárgyi hagyományainak ápolása, gyűjtése;
- a helyi kulturális értékek feltárása, a „Kincseink” című sorozat köteteiben való megjelentetése;
- mindezek elősegítésére pályázatok kiírása, elbírálása, díjazása;
- a Berezki Imre Helytörténeti Gyűjtemény munkájában rendszeresen részt vevő, azt segítő múzeumpártolók anyagi, erkölcsi elismerése.

A Múzeumbarátok Köre 2000-ben alakult újjá, de hivatalosan 2001 óta létezik. Öt vezetőségi taggal működik. Taglétszáma 160 fő. Rendezvényeiket havi rendszerességgel tartják.

Célja:

- a város szellemi, kulturális, tárgyi és építészeti értékei feltárásának, felkutatásának, tudományos feldolgozásának, továbbá megóvásának és szükség esetén helyreállításának előmozdítása;
- a feltárt értékek közkinccsé tételének segítése, rendezvények szervezése és kiadványok megjelentetése.

Segítségükkel működik a Kis Múzeumbarátok Köre és a kézműves műhely, amely az intézmény kiszolgáló épületében került kialakításra. A kézművességet elsősorban a gyermekekkel ismertetik meg, de felnőttek is részt vesznek a foglalkozásokon. Az érdeklődőket „szakoktatók” segítik az ismeretek elsajátításában a szövés, fazekasság, bőrözés, gyöngyfüzés, nemezelés, csuhé, hímzés területen. Az „oktatók” egyéni megbeszélés alapján segítik a „tanulókat”

A Múzeumbarátok Körének tagjai a gyermektáborok rendezésében, szervezésében, lebonyolításában tevékenyen részt vesznek és közreműködnek a kiállítások szervezésében.

2.1.2 Civil szervezetek

Jelentős szerepet töltenek be településünkön a civil szervezetek, valamint a történelmi egyházak. Kulturális és egyéb programjaikkal segítik a település lakosai szabadidős tevékenységének tartalmas eltöltését. A programjaikat a Képviselő-testület erkölcsileg, és

lehetőségeihez mérten anyagilag is támogatja. A civil szervezetek működésének támogatása érdekében a Képviselő-testület a 161/2006.(VI. 29.) határozatával döntött arról, hogy a Kossuth u. 11. sz. alatti iskolaépületben lévő szolgálati lakást, valamint egy használaton kívüli tantermet a civil szervezetek részére átadja használatba. Az épület átadása a határozatban foglaltaknak megfelelően 2006. nyarán meg is történt.

2.2 A háttér joganyag bemutatása

A Magyar Köztársaság alkotmányáról szóló, többször módosított 1949. évi XX. törvény 70/F. §-nak (1) bekezdése szerint: „A Magyar Köztársaság biztosítja az állampolgárok számára a művelődéshez való jogot.” A 70. § (2) bekezdés szerint: „A Magyar Köztársaság ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező általános iskolával, képességei alapján mindenki számára hozzáférhető közép és felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők anyagi támogatásával valósítja meg.”

A közművelődéshez való jog tehát az állampolgárok alapvető joga, a közművelődés közügy.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: Ötv.) preambuluma szerint:

„Az Országgyűlés - követve hazánk haladó önkormányzati hagyományait, továbbá az Európai Önkormányzati Karta alapkövetelményeit - elismeri és védi a helyi közösségek önkormányzáshoz való jogát.

A helyi önkormányzás lehetővé teszi, hogy a választópolgárok helyi közössége – közvetlenül, illetőleg a választott helyi önkormányzata útján – önállóan és demokratikusan intézze a helyi érdekű közügyeit.”

A preambulumból is kiolvashatóan a decentralizáció mellett Magyarországon is érvényesül az önkormányzás európai követelménye, a szubszidiaritás, azaz hogy a lakossághoz lehetőleg legközelebb eső közhatalmi szintéren intézzék a közügyeket, így abban a ténylegesen érintettek vegyenek részt.

Az Ötv. 8. §-nak (3) bekezdése alapján: „Törvény a települési önkormányzatokat kötelezheti arra, hogy egyes közszolgáltatásokról és közhatalmi helyi feladatok ellátásáról gondoskodjanak. E kötelezettségek a település nagyságától, a lakosságszámtól, és egyéb feltételektől függően eltérően is megállapíthatók.”

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló, 1997. évi CXL. törvény (továbbiakban CXL. tv.) 76. §-nak (1) bekezdése előírja: „A települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása.”

A CXL. tv 78. §-a szerint: „(1) A települési önkormányzat a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében közösségi szintet, illetve közművelődési intézményt biztosít.

(2) Megyei jogú városban, városban, fővárosi kerületben az (1) bekezdésben foglalt feladat ellátása során közművelődési intézményt biztosít.

(3) Az önkormányzat a közösségi szintér vagy közművelődési intézmény fenntartójaként, illetve a közösségi intézmény működtetésére irányuló közművelődési megállapodásban biztosítja, hogy a településen a lakosság önszerveződő közösségei megfelelő rendszerességgel és időtartamban vehessék igénybe a szintér vagy az intézmény szolgáltatásait, és az igénybevétel idejére a minimális működési feltételek rendelkezésre álljanak.”

E törvény tehát ezt a feladatot kivette az Ötv. 8. §-nak (1) bekezdésében felsorolt fakultatív helyi közszolgáltatások köréből, és kötelezővé tette.

Az 1997. évi CXL. tv. 79. §-ban foglaltak alapján: „(1) A települési önkormányzat az önkormányzati rendeletben meghatározott közművelődési feladatok megvalósítására az e törvény követelményeinek megfelelő jogi személlyel, magánszeméllyel közművelődési megállapodást köthet, a megállapodással kapcsolatos részleteket is taglalja a jogszabály.

A helyi önkormányzatok könyvtári és közművelődési érdekeltségnövelő támogatásáról szóló 4/2004. (II. 20.) NKÖM rendelet alapján, a helyi önkormányzat részt vehet az érdekeltségnövelő pályázatban, abban az esetben, ha megfelel az 1. § követelményeinek:

„A rendelet hatálya kiterjed azokra a helyi önkormányzatokra, amelyek nyilvános könyvtárakat, közművelődési intézményeket és közösségi szintereket tartanak fenn, illetve ezen intézmények működtetésére tárgyévben – vagy azt megelőző években – közművelődési megállapodást kötöttek.”

Fenti rendelet 6. § (1) bekezdése szerint: „A könyvtári támogatásokra rendelkezésre álló összeg elsősorban a települési és megyei könyvtárak állománygyarapítási kereteinek fejlesztésére használható fel, legfeljebb 30 százaléka azonban a könyvtárak technikai, műszaki eszközeinek berendezési tárgyainak gyarapítására is felhasználható.”

A 8. § (1) a közművelődési támogatásra rendelkezésre álló összeg a helyi önkormányzat által fenntartott, illetve az önkormányzattal kötött közművelődési megállapodás alapján a működő közművelődési intézmények, közösségi szinterek technikai, műszaki eszközállományának, berendezési tárgyainak a gyarapítására használható fel.”

A CXL. tv. 64. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy: „A települési és a megyei könyvtári ellátás (közkönyvtári ellátás) biztosítása a helyi önkormányzatok kötelező feladata.”

E törvény 67. § (1) bekezdése előírja, hogy: „Városokban elsődlegesen önálló intézményben kell a nyilvános könyvtári ellátást biztosítani.”

Tehát a törvény, kötelezővé teszi ennek a feladatnak az ellátását is helyi szinten.

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint az egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköréről szóló, többször módosított 1991. évi XX. törvény 111. – 128. §-ai a közművelődés területén a helyi önkormányzatoknak kötelező feladatot állapított meg. Ezek közül a legfontosabb rendelkezések.

111. § (1) A közművelődési, közgyűjteményi és művészeti tevékenységgel kapcsolatos helyi irányítási ellenőrzési feladatokat a képviselőtestület, illetőleg a közgyűlés látja el.

(2) A képviselőtestület, illetőleg a közgyűlés az önkormányzati közművelődési, közgyűjteményi, művészeti, egyéb szervezetek tekintetében a fenntartással és működtetéssel kapcsolatos feladatokat lát el.”

119. § A helyi önkormányzat képviselőtestülete, közgyűlése a külön jogszabályban meghatározottak szerint határoz az önkormányzat által fenntartott közművelődési, közgyűjteményi és művészeti intézmények elnevezéséről.

121. § A települési önkormányzat és a megye önkormányzatának önként vállalt feladata lehet különösen

- a) a közösségi kulturális hagyományok és értékek ápolásának, a művelődésre, társas életre szerveződő közösségek tevékenységének, a lakosság életmódja javítását szolgáló kulturális célok megvalósításának támogatása;
- b) a művészeti intézmények, továbbá a lakosság művészeti kezdeményezéseinek, önszerveződéseinek támogatása, a művészi alkotó munka feltételeinek javítása és a művészeti értékek létrehozásának, megőrzésének segítése;

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 29. §-nak (1) bekezdése alapján: „A helyi közoktatás, a helyi média, a helyi hagyományápolás és kultúra, valamint a kollektív nyelvhasználat kérdéskörében a kisebbségi lakosságot e minőségében érintő települési önkormányzati rendeletet a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő helyi kisebbségi önkormányzat egyetértésével alkothatja meg.”

2.3 Alapelvek

1. A közművelődéshez kapcsolódó jogok érvényesítése során az egyenlő bánásmód követelményeit meg kell tartani.

2. A közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél.
3. A helyi önkormányzati fenntartású könyvtár és közművelődési intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás, világnézet vagy politikai irányzat mellett sem.
4. Mindenkinek joga, hogy:
 - a) megismerhesse a kulturális örökség javait, és ezek jelentőségét a történelem alakulásában, a nemzeti, nemzetiségi és etnikai kisebbségi önismeret formálásában, valamint az ezek védelmével kapcsolatos ismereteket a könyvtári szolgáltatások, az oktatás, a közművelődés, az ismeretterjesztés, a sajtó és a tömegtájékoztatás útján,
 - b) igénybe vegye a nyilvános könyvtári ellátás rendszerét, a közművelődési intézmények szolgáltatásait,
 - c) műveltségét, készségeit életének minden szakaszában gyarapítsa, közművelődési jogai érvényesítése céljából közösséget hozzon létre, s külön jogszabályban meghatározottak szerint szervezetet alapítson, működtessen,
 - d) művelődési céljai megvalósításához közművelődési közösségi színteret, szervező, szervezeti és tartalmi segítséget kapjon.
5. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy közművelődési jogairól, azok gyakorlásának helyi lehetőségeiről folyamatosan tájékoztatást kapjon különösen a helyi média, sajtó útján.

2.4 Alapvető célok

Déaványa város közművelődési feladatellátásának fejlődése érdekében az alábbi célokat határozza meg:

1. A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL számú törvényben meghatározott - az Önkormányzat számára kötelező – közművelődési feladatok színvonalas hatékonyabb ellátására kell törekedni.
2. Ehhez az Önkormányzat biztosítja a szükséges költségvetési fedezetet (közművelődési normatíva és az éves közművelődési programban megjelölt célkitűzések támogatása).
3. A közművelődési tevékenységben aktívan vállaljanak szerepet a civil szervezetek, egyesületek, alapítványok.
4. Törekedni kell a gazdálkodó szervezetekkel való együttműködésre, a szponzori kör szélesítésére.

5. Fejleszteni kell a közművelődésben részt vevő helyi fenntartású intézmények és egyéb szervezetek közötti koordinációt.
6. A város honlapjának közművelődés centrikus fejlesztése és működési feltételeinek biztosítása alapvetően fontos a közművelődési intézmények arculatának erősítéséhez.

2.5 Feladatok

2.5.1 A Városi Önkormányzat feladatai

1. Az intézményi működés személyi és tárgyi feltételeinek javítása.
2. A közművelődési intézményrendszer működési kereteinek áttekintése.
3. A közművelődési intézmények által készített munkatervek, beszámolók évenkénti megtárgyalása az Oktatási - Közművelődési és Sport Bizottság által.
4. A közművelődési beszámolók illetve munkatervek alapján az Oktatási - Közművelődési és Sport Bizottság által készített javaslat figyelembe vétele az önkormányzat éves költségvetési rendeletének megalkotásánál, illetve annak végrehajtásáról szóló rendelet elfogadásánál.
5. Programfinanszírozási elvek kidolgozása az Oktatási - Közművelődési és Sport Bizottság által.
6. Az intézményi költségvetési beszámolók szempontrendszerének egységesítése.
7. A humánpolitika erősítése, az intézményi dolgozók továbbképzésének támogatása, az erre a területre vonatkozó pályázatok figyelemmel kísérése.
8. A közművelődési intézmények akadály-mentesítése a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében.

2.5.2 Az intézmények és a Városi Önkormányzat közös feladatai

1. Az Általános Művelődési Központ, valamint a Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjtemény alapító okiratának illetve SZMSZ - ének a Képviselő –testület általi felülvizsgálata, illetve az e területen bekövetkező jogszabályi módosításoknak megfelelő megváltoztatása, illetve megalkotása.
2. Statisztikai adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése.
3. Külső források elnyerése érdekében pályázatok figyelése, elkészítése. Megfelelő pályázati önrész kialakítása a részvétel anyagi feltételeinek biztosítása érdekében.
4. A számítástechnikai eszközök folyamatos karbantartása. Az e területre vonatkozó pályázati lehetőségek kiaknázása.
5. A könyvtári állomány és a számítástechnikai és egyéb technikai felszerelés bővítése.

6. Folyamatos kapcsolattartás, a jó tájékozottság, az intézmények zavartalan működésének biztosítása, a fejlesztési irányvonalak kijelölése érdekében.
7. Az Általános Művelődési Központ épületeinek folyamatos karbantartása annak érdekében, hogy megfeleljen a városi elvárásoknak, igényeknek.

A kultúra ápolásához köthető feladatok:

1. A helyi értékek felkutatása, ápolása.
2. Lehetőségteremtés a helyi alkotóknak, civil társulásoknak, értelmiségieknek, hogy közösségi szinten bemutatkozhassanak, illetve előadásokat tartsanak egy –egy közérdekű témában.
3. A helyi ifjúság, amatőr művészek, előadók bevonása a helyi kulturális életbe, fellépési lehetőségek, versenyek szervezése számukra.
4. Olyan egyedi ötletek megvalósításának támogatása, melyek növelik a város kulturális hírnevét.
5. A roma kisebbség kulturális kibontakozásának segítése, támogatása.
6. A testvér településekkel történő kapcsolattartás segítése, erősítése.
7. Lehetőség biztosítása a város testvérvárosában élő előadóknak, művészeknek, hírességeknek, hogy bemutatkozzanak Dévaványán.
8. A különböző kultúrák sajátosságainak és közös pontjainak felkutatása, tapasztalatszerzés a partnerség jegyében.

2.5.3 Az intézmények feladatai

1. A közművelődési közszolgáltatás megfelelő színvonalú, lakossági igényeket kielégítő módon történő biztosítása.
2. Éves munkaterv, beszámoló, statisztikai jelentés megfelelő elkészítése és határidőre történő benyújtása.
3. Programfinanszírozási igények esetén a programokat, azok ütemezését minél pontosabban, előre tüntessék fel.
4. A közművelődési dolgozók továbbképzésének szervezése.
5. Pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése.
6. A programok szervezése során kapcsolattartás a közművelődési intézmények között, illetve kapcsolattartás az önkormányzattal.
7. Reklám, propaganda tevékenység segítségével, a helyben szokásos módon folyamatosan tájékoztassák a lakosságot a közművelődés lehetőségeiről.

8. Továbbra is működjenek együtt a település nevelési-oktatási (és más) intézményeivel, a civil szerveződésekkel, a helyi alapítványokkal.

2.5.4 Finanszírozási elvek

1. Az állam kulturális monopóliumának megszűnésével az Önkormányzat intézményfenntartó szerepe nem csökken.

Az Önkormányzat továbbra is feladatának tekinti, hogy megteremtse az anyagi, tárgyi és személyi feltételeket a város közművelődési igényeinek teljesítéséhez.

2. Az önkormányzati források mellett pályázatokkal, alapítványi pénzek bevonásával, szponzori támogatásokkal kell és lehet az alapfeladatokon túli, de azokhoz kötődő kulturális tevékenységeket megvalósítani.
3. A finanszírozás elvei kapcsán nem szabad figyelmen kívül hagyni a fenntartási költségek infláció-követő biztosítását, valamint a feladat finanszírozás elvét.

3. Összegzés

Dévaványa Város Önkormányzata fontosnak tartja, hogy a kulturális élet eddig elért eredményei megmaradjanak és folytatódjon a város fejlődése. Ennek érdekében a helyi közművelődési feladatellátás személyi és tárgyi feltételeit folyamatosan biztosította, és biztosítani kívánja.

A Képviselő- testület törekszik arra, hogy a helyi közművelődés tárgyi, technikai feltételei javuljanak.

A közkönyvtári ellátást az Általános Művelődési központ Ladányi Mihály Könyvtár intézményegysége biztosítja a lakosság számára, kielégítő módon.

Az intézmények tevékenységében elsősorban a használók köre és az ő igényeik a meghatározók.

Dévaványa, 2007. március 2.

Pap Tibor
polgármester